

PHILOLOGICAL SCIENCES

APPROACHES TO DEFINING STYLISTIC MEANS AND THEIR CLASSIFICATION

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ І ЇХ КЛАСИФІКАЦІЇ

Bozhana Hulian¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-438-2-10>

Мова – явище багатогранне і складне. Вона містить в собі численні засоби для вираження і оформлення думки. Мова літературних творів являється особливо цікавим предметом для вивчення. Художній текст несе певний сенс, закладений автором. Завданням слова у художній літературі є передача конкретної інформації. Проте, слово має естетичний вплив через художні образи. Стилiстичними засобами є ті форми, які можуть зробити висловлювання виразнішими.

Починаючи з найдавніших часів, стилістичні засоби були актуальними для дослідження. Численні теорії, нові наукові роботи і суперечки з'являються все частіше, адже мова еволюціонує, модернізується разом з людьми. Існує і багато визначень, щодо стилістичних засобів. Бабелюк О.А. вважає, стилістичний засіб являється вмісною комбінацією виражально-зображальних засобів, які набувають свого значення у контексті [1]. Стилiстичних засобів налічують дуже багато і всі вони різноманітні. Тим не менш, завдання і принцип один – порівняння подібності і відмінності. Автор вживає їх для наголошення чи виділення тексту, щоб зробити мову колоритнішою. Стилiстичний підхід не обмежується структурою та сенсом. Використання стилістичних засобів допомагає не перевантажувати мову, а робити її образно-зрозумілішою. З вище сказаного, можна зробити висновок, що стилістична фігура – це мовний зворот, орієнтований на збільшення емоційного забарвлення, образності та посилення виразності мовлення.

Інструментами посилення виразності є лексика, яка в свою чергу, дає інструменти (епітети, метафори, порівняння тощо). Стилiстичні фігури мови (антитеза, анафора, інверсія та інші), дають великі можливості посилення. Слова у контексті можуть відхилитися від значень, укладених у словнику, і набувати нових.

---

¹ Higher Educational Institution "King Danylo University", Ukraine

Одні і ті ж стилістичні засоби можуть бути віднесені до різних видів, тому існує не одна класифікація. Кожен науковець розділяє їх на свій погляд. Спроби класифікувати стилістичні засоби беруть початок ще з Стародавньої Греції. Перша класифікація належить Арістотелю:

1. Вибір слова (архаїзми, неологізми, запозичення тощо).
2. Комбінації слів (порядок слів, складні речення, ритм).
3. Фігури мови (антитеза, асонанс).

В.А. Кухаренко запропонувала іншу класифікацію. На основі рівнів мови вона виділила:

1. Фонографічний і морфологічний рівень (граматичні засоби).
2. Лексичний рівень (метонімія, метафора, епітет, гіпербола, іронія тощо).
3. Синтаксичний рівень (різні види речень з різними поєднаннями) [2].

Дж. Ліч, вчений з Британії, у своїй теорії наголошує на відхиленнях від мовних норм. У своїй класифікації він розглядає синтагматичні та парадигматичні відхилення. Але дослідники сфери мовознавства не розділяють цієї теорії, вважаючи, що більшість стилістичних засобів не виходять за межі мовних норм [4]. Ще одну класифікацію пропонує Крайнікова Т.С. Вона розділяє стилістичні засоби на прості (епітет, метафора) і складні (алегорія, оксюморон, символ, персоніфікація тощо) [3].

Найчастіше стилістичні засоби поділяють на три основні групи: фонетичні, лексичні, синтаксичні [4]. Серед найпоширеніших – алітерація, асонанс, звуконаслідування.

Лексична стилістика вивчає лексику вжиту у всі виявах її семантики. Основна її риса – це бінарне протиставлення значень слів. До основних лексичних засобів відносять: епітет, метафора, порівняння, метонімія, синекдоха, персоніфікація гіпербола, літота тощо.

У вище описаних класифікаціях використовуються різні підходи до групування стилістичних засобів. Кожна з цих класифікацій має певні переваги та недоліки, але кожна з них показує професіональний та сучасний рівень дослідження стилістичних засобів англійської мови.

Список використаних джерел:

1. Бабелюк О. А. Поетика постмодерністського художнього дискурсу: принципи текстотворення (на матеріалі сучасної американської прози малої форми). Київ, 2010. 422 с.

2. Стретович Т. П. Класифікаційне розмаїття видів метафор. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов.* 2017. Вип. 16. С. 232–239.

3. Крайнікова Т. С. Мова художнього твору. *Українська мова та література.* 2002. № 17-19. С. 13–16.

4. Leech G.N. Stylistics. A linguistic introduction to English fictional prose / G. Leech, M. Short – London : Pearson Longman, 2007. 425 p.